

ЕКОЛОГІЧНЕ ІНСПЕКТУВАННЯ

Викладач: кандидат біологічних наук, доц. Домніч Андрій Валерійович
Кафедра: загальної та прикладної екології і зоології, III корпус, ауд. 116-В
E-mail: volf.zp@gmail.com
Телефон: (061) 228-76-34
Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:		Екологічне інспектування Магістр					
Статус дисципліни:		Вибіркова					
Кредити ECTS	5	Навч. рік:	2023-24	Рік навчання	2	Тижні	13
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів¹	8	Лекційні заняття – 22 Лабораторні заняття – 22 Самостійна робота – 106			
Вид контролю:		залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443				
Консультації: особисті – згідно розкладу, III корпус, ауд. 116-В; дистанційні – електронна пошта.							

ОПИС КУРСУ

Курс має на меті підготувати фахівців профільної галузі для проведення контрольних перевірок довкілля на території підприємств різного типу власності. Зокрема вивчення законодавчої бази проведення екологічних перевірок, послідовності їх проведення, а також вивчення методів та методик їх проведення. Вивчення особливостей державного контролю за станом довкілля, базових законів та підзаконних актів.

Дисципліна сприятиме оволодінню знаннями базових законів контролю екології довкілля, та науково-методичною базою щодо вимірювання параметрів і визначення показників стану довкілля; засвоєнню методів розрахунку збитків заподіяних навколишньому середовищу при забрудненні довкілля; вивченню методів екологічного інспектування.

Виконання лабораторних завдань сприяє розвитку навичок самостійної роботи, організаційних та лідерських якостей.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможе:**

- Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами .
- Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування .
- Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
- Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.
- Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.
- Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.

- Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.
- Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.
- Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.
- Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.
- Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.
- Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування .
- Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Лекції, лабораторні заняття, підручники та посібники, методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Лабораторні роботи(має 1 бал за кожну роботу) – на кожному занятті.

Усне опитування і закріплення вивченої теми (має 1 бали за кожну роботу) – до кожної лабораторної роботи.

Письмова контрольна робота (має 15 балів) – двічі на семестр, наприкінці кожного змістового модулю курсу. Контрольна робота складається з 3-х теоретичних питань та тестів.

Підсумкові контрольні заходи:

Письмова відповідь на заліку(має 25 балів) передбачає розгорнуте висвітлення трьох питань. Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443>

Захист індивідуального завдання (має 15 балів) здійснюється наперед заліковому тижні. Індивідуальне творче завдання виконується студентом у вигляді реферату/лабораторної роботи/дослідження, на конкретну, їм самим обрану тему із наданого переліку. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даним видом роботи. *Методичні рекомендації до виконання ІДЗ та критерії оцінювання* див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443>

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Лабораторна робота	Тиждень 1	2
	Усне опитування і закріплення вивченої теми		
	Лабораторна робота	Тиждень 2	2
	Усне опитування і закріплення вивченої теми		
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Лабораторна робота	Тиждень 3	2
	Усне опитування і закріплення вивченої теми		
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Лабораторна робота	Тиждень 4	2
	Усне опитування і закріплення вивченої теми		
Змістовий модуль 4 (розділ 4)	Лабораторна робота	Тиждень 5	20
	Усне опитування і закріплення вивченої теми		
	Письмова контрольна робота		
Змістовий модуль 5 (розділ 5)	Лабораторна робота	Тиждень 6-7	2
	Усне опитування і закріплення вивченої теми		
Змістовий модуль 6 (розділ 6)	Лабораторна робота	Тиждень 8-9	2
	Усне опитування і закріплення вивченої теми		
Змістовий модуль 7 (розділ 7)	Лабораторна робота	Тиждень 10	2
	Усне опитування і закріплення вивченої теми		
Змістовий модуль 8 (розділ 8)	Лабораторна робота	Тиждень 10-11	20
	Усне опитування і закріплення вивченої теми		
	Письмова контрольна робота		
Підсумковий контроль (max 40%)			
Залік			25
Захист індивідуального завдання			15
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1 Лабораторна робота 1	<i>ЕКОЛОГІЧНЕ ІНСПЕКТУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.</i>	Лабораторна робота. Усне опитування і закріплення вивченої теми.	2
Тиждень 2 Лекція 2 Лабораторна робота 2	Розрахунок розмірів відшкодування збитків та раціональне використання водних ресурсів.	Лабораторна робота. Усне опитування і закріплення вивченої теми.	2
Змістовий модуль 2			
Тиждень 3 Лекція 3 Лабораторна робота 3	Розрахунок розмірів відшкодування збитків в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин у атмосфері повітря.	Лабораторна робота. Усне опитування і закріплення вивченої теми.	2
Змістовий модуль 3			
Тиждень 4 Лекція 4 Лабораторна робота 4	Визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням земельних ресурсів та природоохоронного законодавства	Лабораторна робота. Усне опитування і закріплення вивченої теми.	2
Змістовий модуль 4			
Тиждень 5 Лекція 5 Лабораторна робота 5	Визначення розмірів шкоди, зумовленої засміченням земельних ресурсів	Лабораторна робота. Усне опитування і закріплення вивченої теми.	2
Тиждень 6	Екологічне	Письмова модульна	18

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Лекція 6 Лабораторна робота 6	інспектування об'єктів, що використовують живі ресурси та надра	контрольна робота.	
Змістовий модуль 5			
Тиждень 7 Лекція 7 Лабораторна робота 7	Розрахунок розміру стягнень за збитки, заподіяні дикій фауні та рибному господарству.	Лабораторна робота. Усне опитування і закріплення вивченої теми.	2
Змістовий модуль 6			
Тиждень 8 Лекція 8 Лабораторна робота 8	Обчислення розміру шкоди, заподіяної зеленим насадженням населених пунктів.	Лабораторна робота. Усне опитування і закріплення вивченої теми.	2
Змістовий модуль 7			
Тиждень 9 Лекція 9 Лабораторна робота 9	Обчислення і справляння плати за користування надрами для видобування корисних копалин.	Лабораторна робота. Усне опитування і закріплення вивченої теми.	2
Змістовий модуль 8			
Тиждень 10 Лекція 10 Лабораторна робота 10	Визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про надра.	Лабораторна робота. Усне опитування і закріплення вивченої теми .	2
Тиждень 11 Лекція 11 Лабораторна робота 11	Відповідальність за екологічні правопорушення	Письмова контрольна робота.	18

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Підручники

1. Екологічна безпека та природоохоронне інспектування. Природоохоронне інспектування: навч. посіб./ Є.І Басманов, В.М.Ісаєнко, В.М. Криворотько; за ред. Є.І Басма нова. Київ: НАУ, 2007. 384 с. URL: http://eco.com.ua/sites/eco.com.ua/files/lib1/navch_mat/ekolog_inspekt/literatura/tunik_prirodoohoronne_inspektuvannja.pdf
2. Сівак В.К. Екологічна безпека територій і акваторій: навч. посібник. Чернівці, 2003. 208 с.
3. Солодкий В.Д. Заповідна справа: посібник. Чернівці: Зелена Буковина, 2002. 196 с. URL: http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/3369/1/%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0_%D0%92%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%B0.pdf
4. Солодкий В.Д. Управління природоохоронною діяльністю: посібник. Чернівці: Зелена Буковина, 2001. 188 с. URL: <http://eco.com.ua/category/rozdili-ekologichnoyi-biblioteki/ekologichne-inspektuvannya>
5. Екологічне управління: підручник / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкин. Київ: Либідь, 2004. 432 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/48748/>
6. Посилання на дисципліну <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=443>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лабораторних занять. Здобувач вищої освіти має право на індивідуальний графік відвідування лекційних занять. На лабораторних заняттях студенти повинні працювати в халатах, дотримуючись правил техніки безпеки в екологічній лабораторії. Пропуски вважаються поважними, якщо представлені об'єктивні докази справжніх причин: хвороба студента, підтверджена довідкою (лікарняним листом) про тимчасову непрацездатність; попередньо отриманий дозвіл завідувача кафедри про пропуск занять за сімейними чи іншими поважними причинами (не більше 3-х навчальних днів за семестр); донорська довідка, повістка в військкомату. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати лабораторні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. За наявності невідпрацьованих пропущених практичних занять студент до написання атестаційних робіт не допускається.

Політика академічної доброчесності

При виконанні індивідуального завдання будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та лабораторних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (контрольних робіт, заліку) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на сторінці курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень та електронна пошта. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу volf.zp@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.

Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yeds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bqb9r>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: Борисов Костянтин Борисович Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua. У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>